

Pamięć świętej Kingi w Isaszeg

Nie lękaj się, Mario, błaganie twoje znajdzie wysłuchanie przed Panem. Otóż powijesz dziecię, które tak dla ciebie, jak i dla twojego narodu przynosić będzie niewymownie wiele radości. Tak się stanie, gdyż nasz Pan żywołem tegoż dziecka, przykładem jego oraz zasługami zamierza dać oświecenie i pomoc narodowi z wami sąsiadującemu” – matka Kingi, Maria Laskaryna usłyszała te słowa w objawieniu tuż przed porodem swojego pierwszego dziecka 5 marca 1234 roku w Esztergom. Sąsiadującym z Węgry narodem, jak niebawem okazało się, była Polska.

Kult św. Kingi w Polsce jest tak samo naturalny jak kult św. Jadwigi, obie postacie były zresztą kanonizowane przez Jana Pawła II i uznane za patronki narodu polskiego. A tak się składa, że obie były pochodzenia z Węgier. Tym bardziej zastanawiające, że kult tych świętych jest stosunkowo słabo kulturowany na Węgrzech. Podczas gdy w Polsce jest wiele pomników obu świątobliwych pań, nad Dunajem doczekały się one pierwszych pomników dopiero w latach minionej dekady – rzeźbę przedstawiającą św. Kingę postawiono w 2002 roku przy bocznym wejściu do kościoła Najświętszej Marii Panny w Budapeszcie (Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia Templom), a siedem lat później w pobliżu stanął też pomnik św. Jadwigi (oba staraniem SNP). W międzyczasie w 2006 roku przy kościele Białym w mieście Vác także odsłonięto jej rzeźbę.

W obliczu wspomnianej sytuacji nabiera szczególnej wartości, jeśli zorganizowana jest impreza przypominająca którąś z naszych wspólnych świętych. A właśnie

taki program miał miejsce 8 czerwca w Isaszeg, gdzie z inicjatywy emerytowanego dyplomaty, wielokrotnie służącego w Polsce dr. Sándora Dürra, honorowego obywatela tego miasta, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Isaszeg oraz miejscowe Muzeum zorganizowały uroczystą akademię propagującą kult św. Kingi oraz przyjaźni polsko-węgierskiej. Warto zaznaczyć: pan Dürr i jego miejscowi przyjaciele rok rocznie przygotowują tzw. „polskie popołudnie” – zeszłoroczną imprezę poświęcono postaci św. Jadwigi, a w przyszłym roku planują wspominać króla św. Władysława.

Programy tegorocznego polskiego popołudnia przypominające żywot św. Kingi odbywały się w starym, średniowiecznym kościele pod wezwaniem św. Marcina. W wypełnionym po brzegu kościele wartę honorową dali miejscowi przedstawiciele Historycznego

Zakonu Witezów i husarzy Stowarzyszenia Konnicy Tradycyjnej im. św. Marcina oraz reprezentanci grupy rekonstrukcyjnej Legionu Polskiego, tym razem występując w strojach bliższych epokowo do ery św. Kingi, bo w mundurach żołnierzy Jana Sobieskiego. Utworami muzyki średniowiecza uraczyli publiczność chór parafialny oraz uczniowie artystycznej i muzycznej sekcji Szkoły Podstawowej im. György Klapka. Uczestnik mszy kanonizacyjnej w Starym Sączu, były dyrektor Węgierskiego Instytutu Kultury w Warszawie i dwukrotny attache ds. kultury i prasy w Ambasadzie Węgier, Attila Szalai, inicjator postawienia bramy seklerskiej przy klasztorze klarysek, opowiadał o swoich przeżyciach związanych z postacią św. Kingi. Z okazji kanonizacji opublikowano jego książkę pt. „Skarb kryształu soli” stanowiącą zbiór polskich legend o księżnej Sądeckiżny – a młodzież tu odczytywała wybrane jej rozdziały, „ku krzepieniu serc”. Pod sam wieczór uczestnicy udali się do miejscowego klubu katolickiego, gdzie wyświetlono nagranie Telewizji Polskiej o mszy kanonizacyjnej celebrowanej przez Jana Pawła II w Starym Sączu dnia 16 lipca 1999 roku. Nawiązując do wypowiedzi dr. Sándora Dürra, który wspominał też o znamiennej bitwie pod Isaszeg w czasie powstania i walk wolnościowych w okresie Wiosny Ludów na Węgrzech, gdzie walczący po stronie Węgrów polscy legionieści przelewali krew, możemy także stwierdzić: Isaszeg jest miejscem, gdzie nasza wspólna historia jest jak najbardziej żywa.

EMLÉKEZÉS SZENT KINGÁRA ISASZEGEN

„Ne félj, Mária, könnyörgésed meghallgatásra talált az Úr előtt. Íme, olyan gyereket szülsz, aki néked és a népnek mondhatatlanul sok örömet fog szerezni. Mert az Úr ezen gyermek életével, példájával és érdemével szándékozik megvilágosítani és megsegíteni egy veletek szomszédos nemzetet”- Kinga édesanyja, Laszkarisz Mária, első gyermeke születése, 1234. március 5. előtt kapta ezt a kijelentést Esztergomban. Ez a Magyarországgal szomszédos nemzet, mint hamarosan kiderült, Lengyelország volt.

Szent Kinga tisztelete ugyanolyan természetes Lengyelországban, akárcsak Szent Hedvigé; elvégre mindkettejüket II. János Pál pápa avatta szentté és egyben Lengyelország védőszentjeivé is. A helyzet pedig az, hogy mindketten Magyarországról származtak. Az pedig még elgondolkodtatóbb, hogy eme két szentnek a tisztelete elég szerény Magyarországon. S míg Lengyelországban számos emlékművet avattak a két szentéletű hölgynek, a Duna mentén az első emlékművek felavatására csak az elmúlt évtizedben került sor – a Szent Kingát ábrázoló szobrot 2002-ben helyezték el Budapesten, a Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia Templom mellékbejáratánál, majd hét évvel később mellette kapott helyet Szent Hedvig szobra is (mindkettő a SNP erőfeszítéseinek köszönhetően valósult meg). Ezzel egyidőben, 2006-ban a váci Fehérek templomában is avattak Hedvig szobrot.

Az előzményeket ismerve különösen fontos, ha a két közös szent valamelyikének emlékére szerveznek rendezvényt. Pontosan ilyen rendezvénynek volt a helyszíne Isaszeg 2013. június 8-án, ahol a dr. Dürr Sándor nyugdíjas diplomata, Isaszeg város díszpolgára,

aki többször is teljesített szolgálatot Lengyelországban, valamint az Együttműködés Isaszegért Egyesület és az Isaszegi Falumúzeum közös szervezésében tartottak ünnepélyes ülést Szent Kinga és a lengyel-magyar barátság méltatására. Érdeemes megjegyezni, hogy dr. Dürr Sándor és isaszegi barátai minden évben ún. „lengyel délutánt” szerveznek – a tavalyi rendezvényt Szent Hedvignek szentelték, a jövő évben pedig Szent Lászlóról kívánnak megemlékezni.

Az idei, Szent Kinga életére emlékező lengyel délután helyszínéül a középkori Isaszegi Szent Márton templom szolgált. A teltházas rendezvényen a Történelmi Vitézi Rend isaszegi alegysége, a Szent Márton Lovas Hagyományőrző Egyesület és a Wysocki Légió Hagyományőrző Egyesület képviselői álltak díszőrséget, ezúttal a Szent Kingához időben közelebb eső Jan Sobieski katonáinak középkori egyenruhájában. A közönségnek középkori zenével az egyházi kórus és a Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény diákjai kedveskedtek. Szent Kinga Ószandecben (Stary Sącz) rendezett szenttéavatásának résztvevője, a Varsói Magyar Kulturális Intézet volt igazgatója, a Magyar Nagykövetségen kétszer is szolgálatot teljesítő kulturális és sajtóattasé, Szalai Attila, az Ószandeci Klarissza kolostornál szervezett székelykapu állítás kezdeményezője mesélt a Szent Kinga személyével kapcsolatos élményeiről. A szenttéavatás alkalmából kiadták „A sókristály kincse” című, az ószandeci hercegnőről szóló lengyel legendák gyűjteményét tartalmazó könyvét – az isaszegi rendezvényen az ifjú szereplők eme könyvből olvastak fel szívet melengető fejezeteket. Estefelé a résztvevők a helyi Katolikus Otthonba vonultak át, ahol az 1999. június 16-án II. János Pál pápa által celebrált és a Lengyel Televízió által készített szenttéavatási misét nyílt alkalmuk megtekinteni.

Dr. Dürr Sándor felszólalásához csatlakozva, aki előadásában megemlékezett a Népek tavasza idején a magyar forradalom és szabadságharc során nagy jelentőséggel bíró Isaszegi csatáról is, ahol a lengyel légiósok vérüket ontották, megállapíthatjuk, hogy Isaszeg olyan helyszín, ahol közös történelmünk a mai napig élő valóság.

Szalai Attila

Fordította: Muratovné Dürr Éva nyelvtanár

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Nyugati Szláv Nyelvek Tanszéke

D A lengyel-magyar barátság – ősi ösztön

Dürr Sándort

Isaszegen, bár Budapesten lakik és most díszpolgári címet kapott, akár tiszteletbeli lengyelnek is avathatták volna, hiszen évtizedek óta fáradhatatlan motorja a település lengyel-magyar kapcsolatainak. Lapunk díszpolgársága elnyerése alkalmából, még május végén arról kérdezte, eredetileg mi készítette arra, hogy elkötelezze magát a két nemzet barátságának ápolására.

- Számomra, magyar ember számára mindig a lengyel és a finn nép volt a legszimpatikusabb, de nagyon tetszett a francia történelem is. A lengyeleket mindig barátként szerettem, a finneket testvérként kedveltem, a franciákat pedig a felvilágosodás, a nagy francia forradalom és a napóleoni korszak jogalkotása miatt csodáltam. Aztán Isaszegen a magyar-lengyel kapcsolatok történetével találkoztam össze. És nagyon megtetszett, nagyon megszerettem.

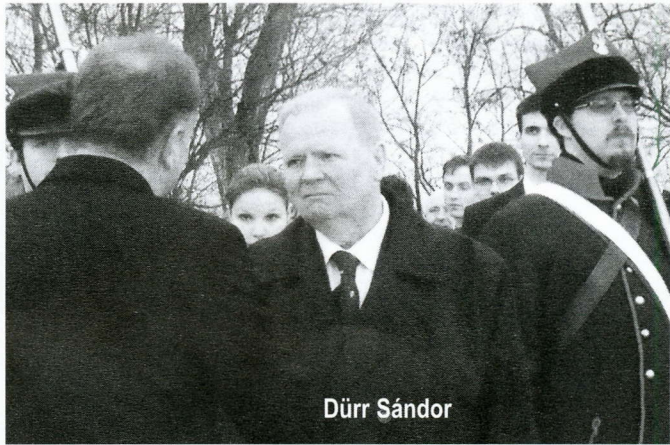
- *Sokan és sokféleképpen magyarázzák a misztikus barátságot nemzeteink között. Önnek is megvan a maga eredeti, nem sztereotip magyarázata erre a jelenségre?*

- Szerintem ennek a jelenségnek, ennek a barátságnak egyszerűen geopolitikai okai vannak. Legegyszerűbben az egymásrautaltság szóval lehet kifejezni. De igaz van Engelmayer Ákosnak, volt varsói nagykövetünknek is, aki szerint „ez a barátság valóban nem más, mint ösztön, a legősibb: a biztonság, a segítség igényének, keresésének ősi ösztöne. Természetesen más tényezők határozták meg ezt az „ösztönt” a középkorban, amikor a két ország közös sorsát dinasztikus kapcsolatok alakították, s megint mások, amikor a két nép függetlenségi mozgalmait hasonló ideológia jellemezte. Mert az állandóan változó történelmi körülmények ellenére a hagyomány alapja, lényege változatlan maradt: hasonló külső veszély, közös ellenség, tehát közös nemzeti érdek. „Isaszeg pedig a lengyel-magyar barátság jelképe” – írta 1972-ben a „Lengyelország” című folyóiratban Zenon Tarnowski lengyel diplomata, Isaszeg nagy barátja és népszerűsítője. Mi pedig Isaszegen igyekszünk továbbra is a lengyel-magyar barátság jelképe maradni és ápolni népeink és országaink történelmi kapcsolatait és hagyományait.

- *A legközelebbi lengyel-magyar tervei?*

- Az Együttműködés Isaszegért Egyesület és az Isaszegi Falumúzeum szervezésében az isaszegi középkori Szent Márton-templomban 2013. június 8-án 15 órakor lengyel délutánon emlékezünk meg Árpád-házi Szent Kingáról, krakkói hercegnőről, szentté avatásának évfordulója alkalmából. A programban magyar és lengyel katolikus énekek és Szent Kinga krakkói hercegnő életével kapcsolatos - Szalai Attila varsói diplomata által összegyűjtött - mondák, legendák, imák szerepelnek. A megemlékezésen közreműködik az isaszegi Római Katolikus Szent Márton Énekkar, továbbá a Klapka György Általános és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói, valamint az iskola kamarazenekara. A rendezvény fővédnöki tisztét Gulyka József atya, isaszegi plébános, kerületi esperes, címzetes prépost vállalta.

A. Sz.

Dürr Sándor